

Opetus- kulttuuriministeriö

Viite Lausuntopyyntö OKM/49/010/2018

Jyväskylän yliopiston lausunto hallituksen esitykseen laiksi CSC-tieteen tietotekniikan keskus oy – nimisestä osakeyhtiöstä

Jyväskylän yliopisto lausuu hallituksen esityksestä laiksi CSC-tieteen tietotekniikan keskus oy –nimisestä osakeyhtiöstä seuraavaa.

Yliopisto katsoo, että lakiesityksen tavoitteet ja tarkoitus on hyvin perusteltu hallituksen esityksessä.

Jyväskylän yliopisto ja useat muut yliopistot ovat tunnistanee tarpeen yhteisille tietoteknisille ratkaisuille niillä toiminnan alueille, joissa korkeakoulujen toiminta on yhtenevää. Samoin on tunnistettu tarve inhouse-yhtiölle, josta kehittämistyötä ja ratkaisuja voitaisiin ostaa omiin ja yhteisiin tarpeisiin. Yhteisten ratkaisujen tarve on laajempikin kuin lakiesityksen nykytilan kuvauksessa jaksossa 2 on esitetty. Kehitystarpeita on esimerkiksi oppimisympäristöjen ja opintohallinnon ratkaisuisissa. Korkeakoulujen digistrategiat vievät parhaillaan korkeakouluja uudelle aikakaudelle ja korkeakoulujen IT-johto tahollaan aktiivisesti edistää korkeakoulu yhteistyötä muun muassa FUCIO- ja AAPA- verkostoissa.

Lakiesityksen jaksoissa 3.1 ja 3.3. todetaan, että CSC:llä tulisi olla edellytykset kokonaisvaltaiseen palvelutarjontaan ja edellytysten luominen kansallisen koulutusjärjestelmän digitalisaatiolle ja yhteentoimivuudelle. Esityksen mukaan yhtiön toimintaperiaatteita ei muutettaisi nykyisestä.

Kokonaisvaltaiseksi palveluntarjoajaksi kehityttäessä yhtiön toiminta laajenisi ja muuttuisi merkittävästi. Jotta tässä tavoitteessa onnistuttaisiin, tulisi yhtiön hallinnointia ja kehittämisen periaatteita myös kehittää. Tämä tarkoittaa myös yhtiön toimintaperiaatteiden muuttamista ja siten se olisi huomioitava operatiivisen toiminnan kehittämisessä.

Yhtiön nykyisessä toimintamallissa on haasteita. Nykytilan haasteita ovat muun muassa;

- CSC:n historia on laskenta-, kapasiteetti ja tietoliikennepalveluissa. CSC:llä ei ole roolia eikä osaamista useilla korkeakoulujen digistrategioiden viitoittamilla uusilla kehityssuunnilla.
- Ostaja ja maksaja ja käyttäjä ovat usein eri tahoja. Korkeakouluilla ja korkeakoulujen IT-johdolla tulisi olla enemmän määräysvaltaa siihen mitä CSC:stä ostetaan. Rahoitusta ja palveluiden sekä osaamisen kehittämistä pitäisi pystyä suuntaamaan nykyistä enemmän korkeakoulujen digistrategioiden viitoittamiin kohteisiin, joita ovat myös muut kehittämiskohteet kuin mitä CSC on perinteisesti tehnyt.
- Korkeakoulujen ääni ei kuulu riittävästi CSC:n johtamisessa. Neuvottelukunta ei saavuttane sille asetettuja odotuksia, sen kautta ei pystytä riittäväällä tavalla huomioimaan korkeakoulujen digistrategioiden vaatimuksia, korkeakoulujen edustus yhtiöiden hallituksessa on lisäksi pieni

Pystyäkseen saavuttamaan lakiesityksessä kaavailun roolin, CSC:n toimintaperiaatteita, hallintoa ja johtamista pitäisi kehittää niin että asiakkaan ääni tulisi kuulluksi. Yhtiön kehittämisen prioriteetit pitäisi nykyistä enemmän tulla asiakkailta. Tämä voisi näkyä esimerkiksi lisähallituspaikkana ja rahoitusmallin

kehittämisenä niin, että korkeakouluilla olisi käytettävissä rahaa ostoihin CSC:ltä niin että korkeakoulu voisi itsenäisesti priorisoida käyttökohteita.

CSC:n erityistehtäväalueeseen sisältyvä tietoinfrastruktuurin ylläpito ja kehittäminen edellyttävät huomattavia pääomapanostuksia, jotka käytännössä on järjestettävissä ainoastaan valtion rahoituksen kautta. Kansantaloudellisen tehokkuuden ja kilpailukyvyn edistämiseksi CSC:n erityistehtävän ja yhtiön erityisaseman kirjaaminen lakiin on perusteltua havaittujen hankintaoikeudellisten toimintarajoitusten korjaamiseksi.

Hallituksen esityksessä on käyty läpi nykytilanteeseen liittyvien hankintaoikeudellisten ongelmien ratkaisuvaihtoehtoja ja valittu yliopiston näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto niin yhtiön toiminnan kuin myös yhtiön tuottamien palvelujen ja palveluita käyttävien tiedeyhteisöjen kannalta. Ehdotettu ratkaisu on tervetullut ja nopeuttaa digitalisaation etenemistä tiedeyhteisöissä.

Hallituksen esitykseen sisältyvään CSC:n erityisasemaan palveluntuottajana sisältyy myös ilmeisiä vaaroja. Kilpailun puuttuminen on omiaan johtamaan laadun heikkenemiseen ja kustannustason nousuun. CSC:n hintoja pidetään jo nykyisellään varsin korkeina ja riskinä on, että hinnat nousevat entisestään.

Yhtiön omistajaohjauksessa ja yhtiön operatiivisessa johtamisessa erityistä huomiota tulisi kiinnittää yhtiön hallintorakenteen tavoitteelliseen keventämiseen sekä ostajaorganisaation nopeaan kehittämiseen.

Lakiehdotuksen 1 §:ään sisältyvä hankintalain soveltamisalan rajausta on selkeä ja perusteltu. Ehdotettu 1 § mahdollistaa hallituksen esityksen 3 §:ssä nimettyjen asiakkaiden palveluhankinnat yhtiöltä ilman kilpailuttamisvelvoitetta.

Lakiehdotuksen 3§:ssä on määritelty ehdotetun sääntelyn piiriin kuuluvat asiakkuudet, joiden tekemät hankinnat yhtiöltä jäisivät kilpailuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle. Soveltamisalaan kuuluvien asiakkuuksien tarkentaminen laajentaa yhtiön asiakaskuntaa ja selkiyttää niin yhtiön kuin asiakasyhteisöjen hankintaoikeudellista asemaa.

CSC:n palveluiden tuottaminen ja myynti asiakaskunnalle täyttää yliopiston näkemyksen mukaan voimassaolevan kansallisen hankintalainsäädännön, sekä EU:n valtiontukisääntelyn vaatimukset.

Keijo Hämäläinen

Rehtori